

ACCESUL LA INFORMAȚIE INDRUMĂRI PENTRU PUBLIC

1. De ce ai nevoie de acest drept?

Pentru că:

- Plătești taxe și impozite statului;
- Ești responsabil și vrei să știi cum este gestionat banul public;
- Cei pe care i-ai ales, trebuie să își respecte promisiunile;
- Funcționarii din instituțiile publice sunt în slujba ta și nu invers;
- Administrația publică este din ce în ce mai transparentă, și pur și simplu este **dreptul tău!**

2. Care sunt reglementările de bază privind liberul acces la informațiile de interes public?

- Declarația Universală a Drepturilor Omului, articolul 19: "Orice persoană are dreptul la libertatea opiniei și a expresiei; acest drept include libertatea de a susține opinii fără nici o interferență și de a căuta, primii și răspândii informații și idei prin orice mijloace, indiferent de frontiere" ;
- Constituția României, articolul 31: "Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit... Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal" ;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public ;
- Normele metodologice privind aplicarea Legii nr. 544/2001 aprobate prin H.G.R. nr.123/2002.

3. De ce este importantă pentru România Legea privind liberul acces la informațiile de interes public ?

Pentru că:

- Este un pas major în consolidarea democrației și în reforma administrației publice;
- Instituționalizează transparența în relațiile dintre cetățean și autoritățile și instituțiile publice;
- Se va produce o schimbare de mentalitate în relația dintre cetățean și funcționarii publici;
- Accesul la informațiile publice va reprezenta regula, iar limitarea accesului, excepția.

4. Ce este informația de interes public?

- Orice informație produsă sau gestionată de instituțiile sau autoritățile publice.

5. Informațiile clasificate sunt informații de interes public?

- Da, numai că accesul la acestea este limitat prin lege.

6. Cine poate solicita informații de interes public?

- Orice persoană fizică sau juridică, de cetățenie română sau străină.

7. Poți solicita orice informație, fără nici o restricție?

- Da, dar trebuie să știi că există informații de interes public la care accesul este exceptat.

8. Care sunt acele informații care sunt exceptate de la accesul liber?

- Informațiile din domeniul apărării naționale, siguranței și ordinii publice, dacă fac parte din categoriile informațiilor clasificate;
- Informațiile privind deliberările autorităților, precum și cele ce privesc interesele economice și politice ale României, dacă fac parte din categoria informațiilor clasificate;
- Informațiile privind activitățile comerciale sau financiare, dacă publicitatea acestora aduce atingere principiului concurenței loiale;
- Informațiile cu privire la datele personale, dacă accesul la acestea

nu este reglementat prin lege;

- Informațiile privind procedura în timpul anchetei penale sau disciplinare, dacă se periclitează rezultatul anchetei, se dezvăluie surse confidențiale ori se pun în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea sau un interes legitim al unei persoane;

- Informațiile privind procedurile judiciare, dacă publicitatea acestora aduce atingere asigurării unui proces echitabil ori interesului legitim al oricăreia dintre părțile implicate în proces;

- Informațiile a căror publicare prejudiciază măsurile de protecție a tinerilor.

9. Ce sunt informațiile furnizate din oficiu?

- Informațiile din oficiu sunt acele informații pe care instituțiile și autoritățile publice sunt obligate să le faca publice fără a exista o solicitare în acest sens.

10. Unde sunt disponibile informațiile din oficiu?

- Informațiile din oficiu sunt disponibile în Punctele de informare - documentare ale instituțiilor și autorităților publice, în Monitorul Oficial sau în mijloacele de informare în masă, precum și în publicațiile proprii sau în pagina de internet.

11. Care sunt categoriile de informații ce se furnizează din oficiu?

- Actele normative în baza cărora autoritățile sau instituțiile respective funcționează și sunt organizate;

- Modul în care sunt organizate instituțiile sau autoritățile publice, atribuțiile departamentelor, programul de funcționare și programul de audiențe;

- Numele și prenumele persoanelor din conducerea autorității sau a instituției publice și ale funcționarului responsabil cu difuzarea informațiilor publice;

- Coordonatele prin care poate fi contactată instituția sau autoritatea publică: denumirea instituției, sediul, numerele de telefon, fax, adresa de e-

mail și adresa paginii de internet;

- Sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil al instituțiilor publice, programele și strategiile adoptate de fiecare instituție și autoritate în parte;

- Lista cu documentele considerate de interes public;

- Lista cu categoriile de documente produse și/sau gestionate de instituțiile și autoritățile respective;

- Modurile în care pot fi contestate și atacate deciziile autorităților și instituțiilor publice în cazul în care o persoană se consideră vătămată în ceea ce privește exercitarea dreptului de a avea acces la informațiile de interes public.

12. Ce sunt informațiile furnizate de cerere?

- Orice informație pentru care furnizarea este posibilă numai în urma unei solicitări.

13. Cum poți obține o informație furnizată la cerere?

- Verbal, adresându-te birourilor de informare publică sau persoanelor responsabile cu informarea publică. În cazul în care este disponibilă, informația solicitată va fi furnizată pe loc. Dacă nu este posibil acest lucru, vei fi îndrumat să depui o solicitare în scris;

- În scris, cererile pot fi pe suport de hârtie sau electronic (e-mail). Ele vor fi înregistrate și vei primi o recipisă conținând data și numărul de înregistrare a cererii;

- Cei de la biroul informare îți vor pune la dispoziție un formular tip de solicitare a informațiilor de interes public.

14. Poți primi răspunsul și prin e-mail?

- Poți solicita răspunsul și pe suport electronic (e-mail) dacă birourile de informare publică dețin mijloacele tehnice necesare.

15. Care sunt costurile accesului la informație?

- Accesul la informațiile de interes public este gratuit. Nu trebuie să plătești pentru serviciile de căutare și identificare a informației solicitate, dar, în cazul în care soliciți copii după documente oficiale, trebuie să suporti contravaloarea serviciilor de copiere (0,50 lei/pagină și 0,70 lei/filă față-verso – Hotărârea nr.41/28.07.2005 a Consiliului local Horezu).

16. După cât timp vei primi răspunsul la solicitarea ta?

- Autoritățile și instituțiile publice au obligația de a-ți răspunde în scris la solicitare în termen de 10 zile lucratoare de la depunerea cererii;

- În cazul în care durata necesară pentru identificarea informației solicitate depășește acest termen, vei primi răspunsul în cel mult 30 de zile lucrătoare de la depunerea cererii și vei fi înștiințat despre acest fapt în cel mult 10 zile;

- Dacă informația pe care o soliciți este considerată a fi o informație exceptată de la liberul acces, în cel mult 5 zile lucratoare vei fi înștiințat în scris despre acest fapt.

17. În cazul în care consideri că ți-a fost încălcat dreptul de liber acces la informație, poți depune o reclamație?

- Da, dar trebuie să o faci în cel mult 30 de zile de la comunicarea refuzului explicit sau tacit al instituției;

- Reclamația trebuie adresată conducătorului autorității sau instituției careia i-ai adresat solicitarea, iar acesta este obligat ca, în urma unei anchete administrative, să îți dea un răspuns în cel mult 15 zile de la înregistrarea plângerii;

- Dacă reclamația ta este întemeiată, răspunsul va conține informațiile de interes public solicitate inițial și va menționa sancțiunile disciplinare aplicate funcționarului vinovat.

18. Poți să te adresezi justiției dacă ți-a fost lezat dreptul de liber acces la informație?

- Da, poți să o faci direct după așteptarea răspunsului la solicitarea inițială sau după răspunsul la reclamația administrativă;

- Plângerea trebuie depusă la secția de contencios administrativ a tribunalului în a cărei rază teritorială domiciliezi sau în a cărei rază teritorială se află sediul instituției sau autorității publice împlicate, în termen de 30 de zile de la expirarea termenului legal de primire a răspunsului la solicitarea inițială;

- Instanța poate obliga autoritatea sau instituția publică să îți furnizeze informațiile de interes public solicitate și să îți plătească daune morale și/sau patrimoniale;

- Dacă ești nemulțumit de hotărârea instanței, aceasta poate fi atacată prin recurs la Curtea de Apel. Decizia Curții de Apel rămâne definitivă și irevocabilă;

- Atât acțiunea depusă la prima instanță, cât și recursul de la Curtea de Apel sunt scutite de la plata taxei de timbru.